

הכנסת העשרים וחמש

יוזמת : חברת הכנסת מיכל שיר סגמן

פ/25/4569

הצעת חוק העונשין (תיקון – החמרת ענישה בעבירות ביזה) (הוראת שעה), התשפ"ד–2024

1. תיקון סעיף 408 – הוראת שעה
בתקופה החל מיום פרסומו של חוק זה ועד לביטול ההכרזה על מצב מיוחד בעורף כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א–1951¹, שתחילתו בכ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) (להלן – מועד סיום המצב המיוחד בעורף), יקראו את חוק העונשין, התשל"ז–1977² (להלן – החוק העיקרי), כך שהאמור בסעיף 408, יסומן "א" ואחריו יבוא :

"(ב) נעברה עבירה לפי סעיפים 406 או 407 ביישוב שפונה מכוח החלטה על פינוי מאורגן על ידי הממשלה, דינו – כפל העונש הקבוע לעבירה ולא פחות מרבע מהעונש הקבוע לעבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו."

2. הוספת סעיף 413ד – הוראת שעה
בתקופה החל מיום פרסומו של חוק זה ועד למועד סיום המצב המיוחד בעורף, יקראו את החוק העיקרי כך שאחרי סעיף 413ג יבוא :

"נסיבות מחמירות 413ד. נעברה עבירה לפי סעיפים 413ב עד 413א ברכב המצוי בשטח שהוכרז כשטח צבאי סגור, שטח כינוס של הצבא, או אזורים הסמוכים לבסיס צבאי, דינו – כפל העונש הקבוע לאותה עבירה ולא פחות מרבע מהעונש הקבוע לעבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו."

דברי הסבר

ביום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) החל משעות הבוקר המוקדמות חדרו פעילי חמאס ברצועת עזה תוך שהם פורצים את גדר הגבול כשהם חמושים במגוון אמצעי לחימה לשטח מדינת ישראל.

¹ ס"ח התשי"א, עמ' 78.
² ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

פעילי הטרור ביצעו מעשי טרור קשים, רצחניים ואכזריים במהלכם בין היתר, רצחו באופן מתוכנן ומכוון בדם קר גברים, נשים, זקנים, ילדים, ישראלים וזרים, חיילים וחיילות. מעבר לכך, חטפו פעילי הטרור לרצועת עזה כ-240 ישראלים וזרים, גברים, נשים, קשישים ותינוקות.

במקביל, החל משעות הבוקר המוקדמות של יום זה, ובמשך תקופה ממושכת, ירו ארגוני הטרור ברצועת עזה ירי מאסיבי של אלפי רקטות ופצצות מרגמה אל עבר שטחי מדינת ישראל, שגרמו לפגיעה ולנזק בחייהם של ישראלים, בגופם וברכושם. מעשי הטרור הנפשעים של פעילי הטרור גרמו עד עתה, למעל 1,400 נרצחים, ו-5,200 פצועים בדרגות פציעה שונות.

ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי החליטה על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות מכוח הסמכות שניתנה לה בסעיפים 40(4) ו-40(א1) לחוק יסוד: הממשלה, החל מיום 7.10.2023 בשעה 6:00 בבוקר, בשל המלחמה שנכפתה על מדינת ישראל באמצעות מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה, במהלכה פועלים גורמי הביטחון כנגד יעדי טרור.

כבר בימים הראשונים שלאחר תחילת המלחמה, החליטה ממשלת ישראל על פינויים של יישובים רבים בדרום הארץ במסגרת החלטת ממשלה מס' 950 בנושא "תכנית פעולה לאומית לביצוע פינוי אוכלוסייה המצויה בסמוך לגבול רצועת עזה וקליטתה – "חרבות ברזל". תחילה פונו כל היישובים המצויים במרחק של 0-4 ק"מ מגבול רצועת עזה, ובהמשך הורחבה ההחלטה לפינוי יישובים נוספים שנמצאים במרחק של עד 7 ק"מ מגבול הרצועה. במקביל למלחמה בדרום הארץ, צה"ל נערך להסלמה גם בגבול הצפון מכיוון לבנון, ויישובים רבים בגבול הצפון המצויים במרחק 0-2 ק"מ פונו ובהמשך במסגרת החלטת ממשלה מספר 975 בנושא "תכנית פעולה לאומית לביצוע פינוי אוכלוסייה בגזרת צפון (0-5 ק"מ מהגבול)", פונו יישובים נוספים בצפון הארץ המצויים במרחק של 0-5 ק"מ מהגבול.

מאות אלפי אזרחים פונו מבתיהם לתקופה שאינה ידועה והשאירו אחריהם חפצים יקרי ערך, ביגוד, ריהוט, ציוד חשמלי וכיוצא בזה ללא כל השגחה. כמו כן, אזרחים וחיילים שנרצחו ונפצעו באירועי הטרור המזוויעים השאירו את רכביהם ורכושם ביישובים, בקיבוצים, במסיבת ה"נובה", בדרכים ובכבישים המובילים אליהם. בנוסף אליהם, ישנם חיילי המילואים שגויסו בצו חירום ("צו 8") בהמוניהם לטובת המלחמה והגיעו לבסיסי צה"ל ברכביהם. את רכביהם הם השאירו בשולי הדרך, ברחבת כורכר ובשטחים חקלאיים, ללא שום השגחה ולמשך ימים רבים.

לכן, מוצע כי הגונב או הפורץ למקום מגורים או לרכב בנסיבות מחמירות לשם ביזה לאחר שבעליו עזב את הרכוש בעקבות המלחמה, דינו – כפל העונש הקבוע לאותה עבירה. כמו כן, מוצע לקבוע על עבירות אלו עונש מינימום אשר לא יפחת מרבע מהעונש הקבוע לאותה עבירה שלא בנסיבות מחמירות.

עוד מוצע כי סעיפים אלו יקבעו כהוראת שעה עד לסיום מצב מלחמה.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת צביקה פוגל (פ/4101/25), על ידי חברת הכנסת מיכל שיר סגמן (פ/4122/25); הוסרה מסדר היום ביום כ"ו באדר א' התשפ"ד (6 במרץ 2024)) ועל ידי חבר הכנסת יבגני סובה וקבוצת חברי הכנסת (פ/4295/25).

הצעת החוק זהה לפ/4295/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום
י"ב באייר התשפ"ד (20.05.2024)